

Reformačné listy 6/2018

H.E.L.P. - Hnutie evanjelických laických pracovníkov, občianske združenie

Ročník: II.

OBSAH:

- NESMIEME BYŤ LAHOSTAJNÍ
- REAKCIA ČLENOV ECAV NA VRAŽDU JÁNA KUCIAKA A MARTINY KUŠNÍROVEJ
- O PRÁVNOM STAVE V CZ ECAV MYJAVA II.
- ROZPRÁVKA ČAROTAJNÉ ABSURDITY
- AJ CIRKEVNÉ SÚDNICTVO POTREBUJE REFORMU – ROZHOVOR
- AD: POTREBNÝ NÁVRAT K SYNODE 2017
- ZVUK BOŽIEHO SLOVA
- K VÝROČIU NARODENIA MILANA HODŽU
- REFORMAČNÉ OKIENKO

„MOJE OČI SÚ UPRETÉ VŽDY NA HOSPODINA,
LEBO ON VYSLOBODÍ MI NOHY Z OSÍDLA.
OBRÁŤ SA KU MNE
A ZMILUJ SA NADO MNOU,
LEBO SOM OSAMELÝ A ZÚBOŽENÝ.“

Žalm 25, 15 – 16

NESMIEME BYŤ LAHOSTAJNÍ

Sledujete udalosti, ktoré sa dejú? Len tak, či sledujete správy, počúvate rádio, a či aj počujete, čo a o kom hovoria? Pýtam sa preto, lebo už z mnohých strán som počul, že ľudia nesledujú správy. Politiku už vôbec. Nevadí. Iste to prospieva zdraviu. Lebo to si prajeme, to je základ, hlavne zdravie, ...

Nehovorím, že nie. Ale musím jedným dychom povedať, že pri zdraví sa nám dejú veci v spoločnosti, ktoré by ste si mohli aspoň všimnúť. Vražda. V pondelok táto správa zarezovala azda vo

všetkých správach, či v TV, alebo v rádiu. V ďalších dňoch naplno v printových médiách. Doma aj v zahraničí. Už len slovo vražda ... znie hrozne. Musí pohnúť s každým, aj takým, čo nesleduje nič. Ani sa nezaujímá o nič.

No, takto to dopadne, ak sa nevenujeme svojmu okoliu. Ak nedozeráme na brata, sestru ... Necháme ich tak, lebo – veď nech sa každý stará sám o seba. Výsledok – vražda! Preháňam? Pouvažujte.

Vy ste soľ zeme. To nám Pán Ježiš povedal. Veriaci ľudia sú soľou zeme. A teraz je otázka: Je veriacich ľudí tak málo, že je teda málo soli? Alebo je tak málo záujmu? Lebo kde nie je viera, tam nie je ani záujem. Predstavte si, že obedujete a nikto neosolil jedlo. Ani vám nikto nepriniesol na stôl soľničku. Načo, veď nech sa každý stará sám o seba. Zvyknete si na neslané.

Bratia a sestry, ak v ECAV budeme tých, ktorí majú iný názor považovať za proticirkevných, ak budeme hrať „ping-pongové zápasy“, ak si budeme brnkáť po nose, kopať sa ..., tak potom aj slanosť veriacich bude tak vyzeráť. A čo spoločnosť a národ?

Vražda, únos, bitka, krádež, lúpežné prepadnutie, silné reči – to sa bude objavovať v správach.

Ján Brozman, dozorca VD
Foto: Ľubo Bechný

STOJÍME ZA BRATOM JÁNOM BUNČÁKOM! VYJADRUJEME MU PLNÚ DÔVERU!

Milí bratia a sestry, **výzvou dnešných dní v našej cirkvi je hovoriť Pravdu, stáť za Pravdou, obraňovať Pravdu. Odhodíme prosím strach**, vyzbrojme sa Božím slovom a zaslúbeniami a zasadíme sa za obrodu a obnovu Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku. **Prestaňme s tichým tolerovaním nečestných praktík** súčasného Predsedníctva ECAV na Slovensku a Predsedníctva Západného dištriktu, ktoré rezignovali na transparentné a čestné odovzdanie mandátu novým predstaviteľom cirkvi. Ovládli týždenník EPST, pokračujú v personálnych čistkách, v účelovom neudeľovaní súhlasov mnohým ordinovaným pracovníkom v cirkvi, len aby ovplyvnili priebeh kandidačných porád a tohtoročných volieb vedenia cirkvi a Západného dištriktu. **V aktuálnom čísle týždenníka EPST prenasledujú brata Jána Bunčáka, účelovo manipulujú s faktami, aby poškodili jeho dobré meno.** A to hlavne preto, lebo stojí pevne na svojom mieste a háji nielen pravdu, ale aj Pravdu. Brat Bunčák sa stal pre Miloša Klátika a Milana Krivdu, ako aj Imricha Lukáča a Slavomíra Hanusku prekážkou, ktorá im komplikuje ich plány na ovládnutie cirkvi a zastráňovanie názorových oponentov. **Odmietnime toto nečestné konanie.** Podrobne je opísané v **Charte 2017**, ktorú v minulom roku podpísalo viac ako 700 členov cirkevných zborov. Dnešné číslo Reformačných listov Vám približuje zásadné informácie k aktuálnemu vývoju v cirkvi a spoločnosti. **Plne podporujeme brata Jána Bunčáka, predsedu Dištriktuálneho súdu ZD, zborového farára v Cirkevnom zbore Trenčín a predsedu ZED. Vyjadrujeme mu plnú dôveru.**

REDAKČNÁ RADA REFORMAČNÝCH LISTOV A VÝKONNÝ VÝBOR O. Z. HELP

REAKCIA ČLENOV EVANJELICKEJ CIRKVI A. V. NA SLOVENSKU NA VRAŽDU JÁNA KUCIACA A MARTINY KUŠNÍROVEJ

S nevýslovným zhrozením a smútkom sme prijali informáciu o beštiálnom čine, ktorý ukončil životy dvom mladým ľuďom.

Našou bezprostrednou odpoveďou v tejto situácii je v prvom rade stíšenie v nemej sústrasti a v modlitbe za blízkych trúchliacich. Ocítame sa v úlohe Jóbových priateľov, ktorí stoja pred nezmyselným, nevysvetliteľne ukrutným utrpením a ani my nemáme slová, ktorými možno dostatočne vyjadriť náš súcit, ale i hnev a zúfalstvo. A tak, žiaľ, len v takejto ľudskej obmedzenosti prejavujeme našu spoluúčasť v smútku rodiny a blízkych.

Popri pokore a mlčaní si však predsa dovoľujeme vysloviť nekompromisnú požiadavku vyšetriť a potrestať všetky osoby zodpovedné za tento ohavný čin, ako i páchatelov trestných činov, ktorými sa zavraždený novinár zaoberal. Tragédiu zároveň považujeme za dôsledok zlého fungovania štátu a vyjadrujeme vážne znepokojenie nad rozmáhajúcou sa korupciou, klientelizmom, aroganciou mocných a bohatých, pokrivenou demokraciou a absenciou spravodlivosti. Vyzývame politikov a všetkých ľudí s politickou ambíciou k návratu k hodnotám deklarovaným v Ústave SR. Vyzývame členov našej cirkvi, kresťanov a všetkých ľudí dobrej vôle, aby sa pripojili k verejnému tlaku občianskej spoločnosti s požiadavkou vykonať kroky, ktoré občanom vrátia dôveru v inštitúcie štátu.

Aj my členovia jednej z najväčších cirkví na Slovensku priznávame svoj diel zodpovednosti za tento stav. Aj my sme sa vzdialili od svojich ideálov a Boha, v ktorého veríme. Boli sme a sme príliš pasívni, pomýlení, pohodlní, ustráchaní... Naše životy len málo zodpovedajú evanjeliu, ktoré máme prinášať do spoločnosti. Zastavení brutálnou udalosťou prehodnocujeme i naše vlastné postoje k veciam verejným. Nezmyselná smrť môže mať len vtedy aspoň nejaký zmysel, keď prinesie spravodlivosť a uzdravovanie celej spoločnosti. Obeť, ktorú statočný novinár priniesol pre nás všetkých nech nás prebudí z pohodlnej ľahostajnosti a povzbudí k širokej náprave vecí verejných a k novému začiatku.

Češť pamiatke Jána Kuciaka a Martiny Kušnírovej.

Nezabudneme.

1. Pavol Trúsik	kurátor Múzea ses. Royových, dozorca Považského seniorátu
2. Ondrej Prostredník	teológ, vysokoškolský pedagóg
3. Zuzana Moncoľová	farárka CZ ECAV Hontianska Vrbica
4. Tibor Molnár	farár CZ ECAV Mengusovce
5. Ján Brozman	dozorca Východného dištriktu ECAV
6. Jozef Pacek	farár CZ ECAV Kremnica
7. Michal Tekely	farár CZ ECAV Zemianske Kostofany
8. Vladimír Daniš	emeritný dozorca ZD ECAV na Slovensku
9. Martin Kováč	predseda o. z. Hnutie evanjelických laických pracovníkov
10. Tomáš Hyben	dozorca Tatranského seniorátu
11. Daniel Košťial	farár CZ ECAV Banská Bystrica
12. Peter Synak	dozorca CZ ECAV Bratislava Legionárska, zástupca dozorcú Bratislavského seniorátu
13. Daniel Mišina	teológ
14. Vlastimil Synak	dozorca Dunajsko-nitrianskeho seniorátu
15. Branislav Kováč	farár CZ ECAV Zvolenská Slatina
16. Martin Miti Kováč	cirkevný archivár, spisovateľ
17. Ondrej Kolarovský	farár CZ ECAV Košice –Terasa
18. Roman Roskoš	farár CZ ECAV Klenovec
19. Eva Bachletová	šéfredaktorka Reformačných listov, tlačová tajomníčka o. z. Hnutie evanj. laických pracovníkov
20. Pavel Tomka	farár CZ ECAV Krpeľany
21. Iveta Kosečková	farárka CZ ECAV Bzince pod Javorinou
22. Monika Cipciarová	farárka, redaktorka Reformačných listov
23. Milan Bruncko	CZ ECAV Martin
24. Ján Hroboň	farár CZ ECAV Bratislava Dúbravka

25.Ján Bunčák	farár CZ ECAV Trenčín, predseda Dištriktuálneho súdu, predseda Združenia ev. duchovných
26.Štefan Panuška	evanjelický teológ
27.Eva Oslíková	farárka CZ ECAV Modra
28.Branislav Rybníkár	člen Generálneho presbyterstva ECAV
29.Ľubo Bechný	cirkevný aktivista, redaktor Reformačných listov
30.Ján Huba	dozorca CZ ECAV Nitra
31.Ivan El'ko	predseda Synody ECAV, farár CZ ECAV Nitra
32.Ivan Boženík	farár CZ ECAV Dobroč
33.Ľudovít Hroboň	farár CZ ECAV Lučenec
34.Mária Hroboňová	farárka CZ ECAV Lučenec
35.Stanislav Páťal	zborový dozorca CZ ECAV Bratislava Dúbravka
36.Radomír Vaňák	farár CZ ECAV Stará Turá
37.Boris Mišina	farár CZ ECAV Bratislava Legionárska
38.Bohuslav Beňuch	dozorca CZ ECAV Dudince
39.Martin Riecky	farár CZ ECAV Levice
40.Martin Drdoš ml.	dozorca CZ ECAV Levice
41.Božidara Bašková	farárka CZ ECAV Kšinná

Kontakt:

Mgr. Pavol Trúsik, seniorálny dozorca Považského seniorátu ECAV 0907 293 295,

Mgr. Eva Bachletová, PhD. 0905 813 782, tlačová tajomníčka OZ HELP

A dnes?

Plastika tváre
 Svedomia
 Srdca
 Sme praví a nepraví
 Ľudia v danom čase
 Hráme sa so životom
 Počasím
 Vzдорujeme svetu
 V diskusii na facebooku.
 ...-...

A je tu zas
 nová vlna
 ignoranstva
 bolesti
 skutočnej
 pulzujúcej
 komusi umrelo
 dieťa
 pochop
 bol to niečí syn!
 A ja som poznala
 jeho tvár
 Tak tomu prosím
 Nedávaj „like“!
 ...-...

Pália ma oči
 Od obrazoviek a hnevu
 Svet má priveľa siločiar
 A ja vôbec netuším
 Ktorou niťou
 Nám opäť zašívajú slobodu!

Eva Bachletová

O PRÁVNOM STAVE V CIRKEVNOM ZBORE ECAV MYJAVA II.

Ako v mnohých iných cirkevných zboroch ECAV na Slovensku aj u nás v Myjave prebiehal výročný konvent dňa 18. 2. 2018. Napriek faktu, že brat námestný farár S. Mišiak bol uznaný disciplinárnym orgánom MYS vinným a je odvolaný z funkcie predsedajúceho farára tak, že nemôže ani zastupovať predsedajúceho farára Cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku Myjava na žiadnom grémiu svojho zboru ako aj vyššej cirkevnej organizačnej jednotky, spokojne konventu predsedal. Predsedníctvo nášho konventu tvorili: sestra Z. Malková ako zástupca zborového dozorca a brat námestný farár S. Mišiak.

Hneď na začiatku konventu brat P. Talába viackrát upozorňoval sestru Z. Malkovú, aby zjedнала nápravu a sama riadila konvent, nestalo sa tak. Brat námestný farár S. Mišiak tvrdil, že ak sa nám niečo nepáči, máme to dať na súd. Viacerí konventuáli sa hlásili o slovo, no brat námestný farár S. Mišiak ich trpezlivo ignoroval a tváril sa, že ich nevidí.

Následne brat P. Talába podával návrh na zmenu programu s tým, že celý návrh nahlas prečítal a v písomnej forme odovzdal sestre Z. Malkovej na predsednícky stôl. Návrh na zmenu programu spočíval v tom, že ako prvý bod programu bude prečítané disciplinárne rozhodnutie MYS a ďalšie body týkajúce sa programu, čo brat farár S. Mišiak odmietol. Brat P. Talába držal disciplinárne rozhodnutie MYS v rukách, zdôrazňoval, že je právoplatné a chce konventuálov oboznámiť s obsahom tohto rozhodnutia MYS. Predsedajúca sestra Z. Malková nedala o zmene programu hlasovať bez rozpravy. Následne spustili diskusiu, v závere ktorej sestra Z. Malková zmeny programu zaradila do časti „Rôzne“ na koniec konventu. Zdôrazňujem, že tieto zmeny programu zostali neprerokované a následne bez povšimnutia. V tomto okamihu časť konventuálov na protest opustila zasadnutie konventu s vyjadrením, že neuznávajú brata námestného farára S. Mišiaka ako predsedajúceho farára. Potom konvent prebiehal podľa schváleného programu pripraveného zborovým presbyterstvom.

V závere konventu v bode volebná časť bol sestrou námestnou farárkou M. Černekovou navrhnutý kandidát na zástupcu zborového dozorca. Prečo však neboli tieto voľby vopred ohlásené napr. na zborovom presbyterstve dňa 11. 2. 2018? Prečo i pri schvaľovaní programu boli tieto voľby schované v bode volebná časť?

Faktom však zostáva, že navrhnutý kandidát sa na svojom facebookovom profile o myjavských cirkevníkoch vyjadroval nelichotivo a hanlivo. Aj keď tento brat bol veľmi pravdepodobne v čase volieb presbyterom v CZ Turá Lúka, je odsúdeniahodné, ak sa takto vyjadruje na adresu iných členov ECAV len preto, že majú iný názor ako on. Vyjadrenia tohto brata na internete určite neprospievajú k bratskému spolunažívaniu v ECAV. Brat námestný farár S. Mišiak označil toto vyjadrenie za interný dokument, čím plne podporil kandidáta na funkciu zástupcu zborového dozorca.

Čo dodať na záver? Ako funguje právny systém v Evanjelickom cirkevnom a. v. zbere Myjava, ak brat námestný farár S. Mišiak nerešpektuje právoplatné disciplinárne rozhodnutie MYS? Ak predsedajúci konventu nerešpektuje zákon o rokovacom poriadku a neumožnil hlasovanie o zmene programu bez rozpravy? Ak predsedajúci sám rozhoduje o tom, čo bude a nebude v rokovaní konventu? Akým právom o tom predsedajúci rozhoduje? Celý konvent bol dôkazom autoritatívneho riadenia zo strany predsedajúcich bez rešpektovania cirkevných zákonov a disciplinárneho rozhodnutia!

Výročný konvent bol iba dôkazom toho, ako ordinovaný kňaz ECAV brat námestný farár S. Mišiak používa rôzne prostriedky na dosiahnutie svojich cieľov! Smutným dôsledkom tohto konventu je fakt, že **pravda bola porazená a zvíťazilo lacné klamstvo** brata S. Mišiaka založené na tvrdení, že disciplinárne konanie nie je ukončené. I v Božom Slove sa píše (Rímskym 1, 25) o tých, čo *premenili pravdu Božiu na lož*. Quo Vadis Evanjelický cirkevný a.v. zbor Myjava? Kam kráčaš?

**Ing. Peter TALÁBA, člen a presbyter
Evanjelického a. v. cirkevného zboru Myjava**

ROZPRÁVKA ČAROTAJNÉ ABSURDITY

Redakcii Evanjelického posla v ostatných rokoch „ide karta“. Informácie, ktoré prinášajú neraz stierajú a prekračujú hranice medzi realitou a fantáziou. Ako by nás chceli vytriahnuť do akéhosi imaginárneho sveta „za zrkadlom“. Absentuje síce akékoľvek morálne ponaučenie, či apel dobra. Skôr sa to podobá na pustú krajinu Mordor – Čiernu zem. Alebo na ... rozprávku ...

Kde bolo tam bolo, bolo raz jedno kráľovstvo Absurdistan, v ktorom vládla kráľovná Arogancia, kráľ Absurd a princezná Hlúpenka. Ako v každom poriadnom rozprávkovom kráľovstve, aj v tomto žili rytieri, takí ozajstní, **s erbmi** a, ako ináč, aj šašovia.

V kráľovstve mali aj svojich poslov, tiež takých ozajstných, s trúbami. Lebo, ako hovorí klasička: *Kto ovláda poslov, ovláda mienku poddaných*. Jedného krásneho dňa poslovia opäť vyleštili svoje trúby, vybehli z hradu a s nadšením rozjarených pionierov utekali informovať pospolitý poddaný ľud. Dobehli na námestia, vytiahli trúbky, zatrubili a v hlásení 1 – 2/2018 oznámili: *Synoda **neschválila** rozpočet na rok 2018, a tak si nespĺnila úlohu, ktorá jej vyplýva z Ústavy ECAV na Slovensku*. V článku 30 písm. c) sa totiž jasne píše, že synoda **schvaľuje** rozpočet cirkvi.

Pospolitý ľud sa zaradoval aj začudoval, že takto verejne a priamo sa to hlási. Lebo verejným tajomstvom bolo, že sú aj ďalší, ktorí si nespĺnili domáce úlohy nakázané a stanovené Ústavou ECAV na Slovensku. Menovite Predsedníctvo Západného dištriktu. To **nedalo** súhlas k voľbám mnohým farárom. Mnohokrát tým nespĺnilo úlohu, ktorú im ukladá článok 27 ods. 2 písm. f) Ústavy ECAV, kde sa píše, že predsedníctvo dištriktu **dáva** súhlas k voľbe farárov.

Ďalším verejne tajomným hriešnikom bolo Predsedníctvo ECAV. To si tiež nespĺnilo úlohu vyplývajúcu z Ústavy ECAV. **Nedalo** totiž súhlas k voľbe mnohým seniorom, a to napriek tomu, že v článku 32 ods. 2 písm. f) Ústava ECAV hovorí jasne: predsedníctvo ECAV **dáva** súhlas k voľbe seniorov.

Hlásenie to bolo poriadne absurdné. Také absurdné, aké sa na Absurdistan sluší a patrí. Až sa pospolitému poddanému človeku chcelo súhlasiť. Poslovia zbalili svoje trúbky a s pocitom dobre vykonanej práce sa vrátili do svojich domovov. V mene pospolitého poddaného ľudu im patrí za ich neúnavnú absurdnú prácu vďaka. A možno aj medaila. Taká ozajstná, pamätná.

Takto ľúbezne si žili v kráľovstve Absurdistan. A ak nepomreli, čudujú, radujú a ľúbezne si žijú dodnes.

Opäť sme sa raz pobavili a už sa tešíme, priam sa nevieme dočkať ďalších hlásení poslov z Absurdistanu. Zazvonil zvonec a rozprávke je koniec.

Samozrejme upozornenie č. 1: všetky postavy a udalosti sú vymyslené. Akákoľvek podobnosť s realitou je čisto náhodná.

Samozrejme upozornenie č. 2: pri písaní nebolo ublížené žiadnemu zvieratku.

Daniel Mišina

Ilustračný obrázok:

http://ives.minv.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=3425

VÝPIS Z UZNESENÍ Z VÝROČNÉHO KONVENTU ZO DŇA 11. 2. 2018 CZ HONTIANSKA VRBICA

- Zborový konvent vyjadruje pohoršenie a protestuje proti tomu, čo sa deje v ECAV na Slovensku, ako sa nerešpektuje synodálno-presbyteriálna zásada.
- Zborový konvent vyjadruje znepokojenie nad udeľovaním súhlasov resp. neudeľovanie súhlasov.
- Zborový konvent vyjadruje pobúrenie nad článkom Korzár 12/2017 vo veci Ing. Igora Klátika, brata generálneho biskupa, o to viac, že ešte vykonáva kantorskú službu v CZ Mokrá Lúka a pochádza z farárskej rodiny. Očakávalo by sa ospravedlnenie evanjelickej verejnosti a abdikácia generálneho biskupa. Rozdávali sa pamätné medaily za šírenie dobrého mena cirkvi, a kde sú sankcie za poškodenie dobrého mena cirkvi?

Z UZNESENÍ KONVENTU CZ ECAV ŽELIEZOVCE

V nedeľu, 11. februára 2018 sa konal konvent CZ ECAV Želiezovce, ktorému predsedalo predsedníctvo v zložení Zuzana Moncoľová – administrátorka a Pavel Demčák – zástupca zborovej dozorkyne. Konvent prijal uznesenie, ktoré sme sa rozhodli publikovať: „Zborový konvent vyjadruje pohoršenie a pobúrenie nad rozpoltenosťou, nad ohováračskými článkami EPST, nad nerešpektovaním synodálno-presbyteriálneho princípu, proti neudeľovaniu súhlasov duchovným na rôznych stupňoch, ak si ich COJ chce zvoliť, resp. sú s prácou spokojní. Hlboké pohoršenie vyjadrujeme na adresu podnikateľa Ing. Igora Klátika na základe článku Korzár Gemer z 19. 12. 2017, o to viac, že podľa ročenky Tranovského kalendára pôsobí ako kantor a pochádza z farárskej rodiny!“ Za uvedené uznesenie hlasovalo 22 zúčastnených konventuálov.

Redakcia RL

Nemlčím

Dnes nemlčím
 Dnes musím
 Vypovedať
 Svetu
 Času
 Človeku
 Že život
 Sa žije
 Aj s bolesťou
 A stratami
 Recyklujeme
 Odpad
 No odpadom
 Sme často – my
 Lebo sme ohluchli
 Na duši
 A prijali sme
 hru
 že víťaz
 berie všetko
 a všetkým!

Eva Bachletová

Aj cirkevné súdnictvo potrebuje reformu

Evanjelický posol spod Tatier v č.7/2018 uverejnil rozhovor s biskupom ZD ECAV Milanom Krivdom pod titulkom *Nezastaviteľný diktát predsedu súdu Bunčáka*. Domnievame sa, že takýto titulok nielenže nepatrí do cirkevnej tlače a je dehonestáciou človeka a v tomto prípade aj kňaza, ale zároveň vytvára zavádzajúci obraz o funkcii, ktorú brat Ján Bunčák v cirkvi zastáva. Oslovili sme preto evanjelického a. v. farára v Trenčíne, predsedu Združenia evanjelických duchovných a predsedu Dištriktuálneho súdu Západného dištriktu ECAV (DS ZD ECAV) – Jána Bunčáka, aby sme verejnosti priblížili viaceré súvislosti a fakty, ktoré sa týkajú publikovaného textu v EPST.

Kedže publikovaný text v EPST sa týka viacerých tém, skúsme najskôr osvetliť obsah niektorých pojmov. Akú pôsobnosť má Dištriktuálny súd ZD ECAV, aké úkony vykonáva, koľko má členov a akú výkonnú moc má v ECAV?

Dištriktuálny súd má spolu 34 členov – predsedu, podpredsedu a z každého seniorátu (ZD tvorí 8 seniorátov) štyroch sudcov, pričom dvaja sú z radov duchovných a dvaja z radov neordinovaných. Senát dištriktuálneho súdu tvorí 5 členov, predseda senátu a zasa dvaja sudcovia z radov duchovných a dvaja z radov neordinovaných. Dištriktuálny súd ako súd 1. stupňa rozhoduje o všetkých veciach, ktoré spadajú do pôsobnosti súdnictva podľa príslušného cirkevného zákona. Výnimkou je disciplinárne konanie proti predsedníctvam dištriktov a predsedníctvu ECAV. Tam ako prvostupňový koná Generálny súd ECAV.

Dištriktuálny súd ZD ECAV rieši otázky v rámci príslušného dištriktu. Aká je komunikácia s Generálnym súdom ECAV a čo je v kompetencii Generálneho súdu ECAV?

Generálny súd okrem spomenutej výnimky pôsobí zásadne ako súd 2. stupňa. Celá komunikácia spočíva iba v tom, že dištriktuálny súd odosiela spis generálnemu súdu na odvolacie konanie. O výsledku odvolacieho konania však

oficiálne informovaný nie je. Generálny súd môže dištriktuálnemu súdu vrátiť spis na opakované prejednanie.

V evanjelickej tlači sa často objavuje pojem Osobitný senát. O čo ide? Aká je to zložka cirkevného súdnictva a čím sa zaoberá?

Osobitný senát generálneho súdu je obdoba Ústavného súdu. Zaujíma stanoviská na zabezpečenie jednotného výkladu cirkevno-právnych predpisov a rozhoduje o rozpore nižšieho všeobecne záväzného predpisu s vyšším.

Pôsobíte ako predseda Dištriktuálneho súdu ZD ECAV. Kto volí predsedu DS a kto volí členov daného súdu? Sú tieto funkcie honorované a ak áno, tak kým?

Predsedu a podpredsedu DS, ako aj ostatných sudcov volí dištriktuálny konvent. Kandidátov na rádových sudcov navrhujú jednotlivé senioráty. Všetci členovia DS vykonávajú svoje funkcie bez nároku na odmenu a na úkor svojho voľného času.

V publikovanom texte v EPST sa uvádza, že Dištriktuálny súd v roku 2017 nezasadal. Ako často súd pojednáva a kde sa konajú tieto rokovania?

Súd pojednáva podľa potreby a zvyčajne v sídle ZD, teda na Biskupskom úrade vo Zvolene (BÚ ZV). Ak súd nezasadá, to neznamena, že nepracuje. Počas môjho cca. 20-mesačného pôsobenia sme na súde vybavovali 14 prípadov. Z toho živé v súčasnosti sú dva spisy. Nevie, či história súdnictva ECAV pozná tak zložité a komplikované prípady, ako sú práve tieto dva.

Vieme, že v roku 2016 sa konali voľby dozorcovi Západného dištriktu ECAV a tiež, že tieto voľby boli sprevádzané viacerými procedurálnymi a komuni-

kačnými skratkami. Priblížme však čitateľom, prečo bolo nutné voliť nového dozorcovi ZD ECAV, keď volebné obdobie dozorcovi ZD Vladimíra Daniša malo pokračovať ...

Vladimír Daniš bol v disciplinárnom konaní z funkcie dozorcovi ZD odvolaný. V jeho prípade konal generálny súd ako príslušný v 1. aj v 2. stupni. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, a preto bolo treba pristúpiť k voľbe nového dozorcovi.

Čo sa teda v súvislosti s voľbami dozorcovi ZD odohralo a aké to má dôsledky doteraz, tak v kontexte života cirkvi, ako aj činnosti Dištriktuálneho súdu ZD?

Dištriktuálne presbyterstvo vypísalo voľby. Jeden z dvoch navrhnutých kandidátov na dozorcovi ZD, ktorého kandidačná porada vylúčila, podal na súd žalobu na ochranu svojich práv. Z pozície predsedu súdu som využil možnosť vydať predbežné opatrenie, aby som ním proces voľby na určitý čas prerušil. Súd totiž potreboval nejaký čas na to, aby v senáte preskúmal, či podaná žaloba na ochranu práv vylúčeného kandidáta je, alebo nie je oprávnená. Dištriktuálny biskup M. Krivda a zástupca dištriktuálneho dozorcovi S. Hanuska ma osobne aj s vtedajšou generálnou právnu zástupkyňou A. Drobnou navštívili na fare v Trenčíne, aby mi oznámili, že oni majú na celú vec iný právny názor a rozhodnutie o predbežnom opatrení nebudú rešpektovať. A tu začal chaos, ktorého dôsledky znášame dodnes. Niektoré zbory predbežné opatrenie rešpektovali, iné nie. Nasledovali rozličné kroky a všetko vyústilo do žaloby proti výsledkom týchto voľieb, ktorú podalo 28 cirkevných zborov ZD. Ja sám mám odvtedy dočinenia s rôznymi nátlakovými akciami a vyhrážkami. Bol podaný návrh na disciplinárne konanie proti mojej osobe, hoci som konal v súlade s vlastným právnym názorom, ktorý mi odobrili viacerí členovia ECAV s právnickým vzdelaním, a sudcu nemožno disciplinárne stíhať pre jeho právny názor. Dištriktuálny žalobca sa s návrhom na disciplinárne konanie nestotožnil a podať žalobu odmietol. Do procesu sa pokúsil vstúpiť generálny žalobca, ktorý

však je príslušný len na konanie pri generálnom súde. Spis žiada vydať predsedníctvo ECAV, čo je v príkrom rozpore s platnými cirkevno-právnymi predpismi, keďže súdy sú volené a na výkonnej moci nezávislé. Taktiež som mal spor s dištriktuálnym biskupom ohľadom pošty. Súd má totiž korešpondenčnú adresu na BÚ vo Zvolene, kde nám až do januára tohto roku poštu otvárali. Potom sa stalo, že niektorí ľudia boli o obsahu listov, ktorých obsah je dôverný, informovaní aj o niekoľko dní skôr, než predseda súdu. Do súdneho spisu pritom nesmie nahliadať len tak hocikto ...

Verejnosť v uplynulých týždňoch sledovala prostredníctvom médií rokovanie Dištriktuálneho súdu ZD vo veci odňatia kanonickej misie bratovi Ondrejovi Prostredníkovi. Čo bolo predmetom pojednávania súdu a s akým výsledkom?

Ondrej Prostredník žaloval porušenie práva na obhajobu, právo na dvojstupňové konanie a právo na slobodu prejavu a slobodu myslenia. Súd mu dal v prvých dvoch prípadoch za pravdu a rozhodnutie Zboru biskupov o odňatí kanonickej misie preto zrušil. Musím povedať, v senáte DS sme sa prísne riadili Stanoviskom Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV č. OS GS-7/2017. Zaoberali sme sa teda len procesnými, čiže nie vecnými dôvodmi odňatia kanonickej misie O. Prostredníkovi. To znamená, že sme neposudzovali jeho názory a nekonfrontovali ich s učením cirkvi. My sme len skúmali, či Zbor biskupov pri odnímaní kanonickej misie porušil, alebo neporušil niektoré zo zásad platných cirkevno-právných predpisov.

Zbor biskupov ECAV odňal bratovi Ondrejovi Prostredníkovi kanonickú misiu. Boli bratia biskupi prítomní na rokovaní Dištriktuálneho súdu?

Brat biskup Sabol sa vopred za neúčast na pojednávaní ospravedlnil, bratia biskupi Klátik a Krivda sa nechali zastupovať právnymi zástupkyňami z radov členov ECAV.

V tomto kontexte bude asi zaujímavé priblížiť čitateľom, aké má postavenie Zbor biskupov v cirkevno-právných

predpisoch?

Zbor biskupov patrí medzi ústredné orgány ECAV. Je zodpovedným orgánom v duchovných veciach.

ECAV na Slovensku má vo svojich rozhodujúcich štruktúrach zastúpenie tak duchovných, ako aj laikov. Pokiaľ viem, neexistuje však oficiálne ukotvenie Zboru dozorcov v našich štruktúrach. Prečo?

To neviem. Ale viem, že by nemal byť žiaden väčší problém kompetencie Zboru biskupov prerozdeliť medzi ostatné existujúce ústredné orgány ECAV, a tak bratov biskupov od niektorých povinností odbremeniť.

Vráťme sa ešte k predmetnému textu v EPST. Evanjelická verejnosť zväčša nepozná všetky cirkevno-právne predpisy, a tak sa ťažko orientuje vo všetkých témach, ktoré sa odvolávajú na tieto predpisy. Ako je možné, že sa z Kristocentrickej cirkvi, cirkvi Slova, cirkvi Evanjelia, stala najmä „cirkev legislatívy“?

Sú cirkvi, ktoré súdnicstvo nepotrebujú, a preto ho ani nemajú. Všetky problémy riešia ich príslušné cirkevné orgány. Myslím, že by to bolo možné aj u nás. Chyba však nie je v súdnicstve, ako takom. Naše cirkevné predpisy sú veľmi nedokonalé, neraz zmätočné, vzájomne si odporujúce atď. O mnohých problémoch v nich vieme dávno, ale nemáme snahu diery zaplášať. Miesto toho, aby sme prekladali návrhy synode, ktorá je najvyšším a zároveň zákonodarným orgánom ECAV, obraciame sa radšej na Osobitný senát generálneho súdu. Ten nám však v nejednom prípade nepodáva stanoviská na zabezpečenie jednotného výkladu cirkevno-právných predpisov, ale svojvoľne nám vytvára úplne nové normy neraz v rozpore s učením ECAV i Písmom svätým, a tak nahrádza synodu. Je to o konkrétnych ľuďoch a ich zámeroch, ktoré svojím konaním sledujú.

Už niekoľko rokov sa hovorí o zjednodušení organizačnej štruktúry ECAV na Slovensku. Ako by sa dalo zjednodušiť či skôr zreformovať cirkevné súdnicstvo? Dokážeme sa inšpirovať v tejto veci protestantskými cirkvami v zahraničí?

Všetko sa dá, len treba chcieť. Ja som sa nedávno začítal do určitých ustanovení cirkevného práva, ktoré platí v našej partnerskej cirkvi v Nemecku a môžem povedať, že sa máme od nich čo učiť. Naše súdnicstvo si rozhodne reformu zaslúži. Len si to skúste živo predstaviť: Som predseda senátu a spoločne s ostatnými kolegami v ňom rozhodujem o vine či nevine žalovaného biskupa. Opustím súdnu miestnosť a v tom okamihu sa zoči-voči tomu istému biskupovi ocitám v pozícii podriadeného. Počas rozhodovania v senáte si stále veľmi dobre uvedomujem, že mi v budúcnosti nemusí dať súhlas k voľbe za zborového farára či súhlas k voľbe za seniora. Ako mu mám vysvetliť, že v mojom rozhodovaní nemá hľadať nič osobné? To je veľmi zložitá situácia. Tu taktiež spočíva dôvod, prečo odmietam komunikáciu s EPST. Redaktorka mi kladie otázky, v ktorých mi podsúva niečo, čo absolútne nekorešponduje so skutočnosťou. Nikdy nepristúpim na jej hru a nedovolím, aby sa zo stránok EPST stala súdna sieň. Povedal som si, že to dehonestovanie mojej osoby jednoducho ticho znesiem ...

Eva Bachletová

Foto: archív Jána Bunčáka

(Poznámka redakcie: Medzičasom sa slová brata predsedu DS ZD stali realitou. Predsedníctvo ECAV neudelilo súhlas k jeho kandidatúre na seniora Považského seniorátu. V odôvodnení je uvedené: P-ECAV považuje za potrebné, aby za seniora boli navrhnutí iba takí kandidáti, u ktorých je predpoklad, že budú zabezpečovať dodržiavanie CPP vo všetkých zboroch seniorátu. Brat Bunčák sa neosvedčil a zlyhal už ako zborový farár vo vlastnom cirkevnom zbore, kde nezabezpečil riadne vykonanie volieb dozorcovi ZD ECAV na Slovensku.)

Ad. Potrebný návrat k Synode ECAV 2017

Reformačné listy v č. 4/2018 publikovali príspevok predsedu Synody ECAV za neordinovaných Juraja Gálla s názvom Potrebný návrat k Synode ECAV 2017. Do redakcie nám bola zaslaná reakcia redaktorky EPST Zuzany Zimániovej na publikovaný text so žiadosťou o uverejnenie. Vzhľadom na fakt, že redaktorka EPST sa vo svojej reakcii dotkla viacerých závažných a citlivých tém, rozhodli sme sa jej reakciu uverejniť spolu s vyjadrením osôb, ktorých sa týka najviac – sestry Evy Muchovej a brata Juraja Gálla. Zároveň tak jej slová konfrontovať, aby sme našich čitateľov neuviedli do omylu.

Redakcia RL

**Ad: Potrebný návrat k synode 2017
(Reformačné listy č. 4)**

Reformačné listy vo svojom čísle 4 publikovali príspevok Juraja Gálla: Potrebný návrat k synode 2017. Keďže jeho list v súvislosti s prípadom Sigord obsahuje aj niekoľko otázok či výziev pre mňa a redakcia Reformačných listov ma pred publikovaním jeho príspevku nijako nekontaktovala ani neoslovila so žiadosťou o moje vyjadrenie, tzn. jednostranne publikovala iba list Juraja Gálla, posielam svoje stanovisko k jeho tvrdeniam.

Keď som sa ako redaktorka Evanjelického posla začala zaujímať o prípad zariadenia na Sigorde, bolo samozrejmé, že žiadosť o vyjadrenie k vzniknutej situácii som adresovala kompetentným, ktorí ku kauze Sigord mali čo povedať. Jedným z nich bol Juraj Gáll. V čase, keď došlo k problémom s preplatením faktúry za údajne vykonané práce na rekonštrukcii zariadenia, bol Juraj Gáll dozorcom Šariško-zemplínskeho seniorátu (na jeho území sa Sigord nachádza) – a dnes je vo funkcii zástupcu dištriktuálneho dozorcú Východného dištriktu. Požiadala som ho, aby zaujal stanovisko k zámerom, ktoré mal seniorát s budovou Helianthus Sigord v čase, keď prechádzala do vlastníctva seniorátu, ako plánovali v ŠZS využiť tento objekt, ako financovali kúpu, či sa na nej podieľali aj cirkevné zbory. Chcela som vedieť, ako bol objekt využívaný od momentu kúpy a v akom stave sa nehnuteľnosť nachádza. Keďže brat Gáll bol vtedy seniorálnym dozorcom – a zároveň pôsobil aj priamo v Správnej rade Helianthus Sigord –, pýtala som sa ho, ako z tejto pozície kontroloval hospodárenie a nakladanie s financiami, určenými na opravu, a tiež ako riešil podvod, ktorý nastal s poukázaním peňazí zo zahraničnej pomoci na účet richvaldského farára Marka Cingela, švagra vtedajšieho predsedu správnej rady.

Juraj Gáll na moju mailovú žiadosť reagoval po svojom. Namiesto odpovedí „k veci“ som sa tak dočkala zárazajúceho vyjadrenia. „Najskôr by ste mali zverejniť list bývalej manželky p. Muchu a ďalšie príspevky s tým súvisiace, príspevky CZ a pod., ktoré EPST nezverejnil a vysvetlil z akých dôvodov a kto rozhodol, že tieto príspevky nebudú zverejnené.“ O tom, akú súvislosť majú prípady Sigord a Mucha však brat Gáll nepripojil ani slovo. Trvám teda na svojom konštatovaní, že Juraj Gáll sa

odpovediam na otázky okolo Sigordu vyhol tak, že sa snažil odvrátiť pozornosť na celkom iný, so Sigordom nijako nesúviaci, prípad. Nevysvetlil ani to, ako je možné, že peniaze zo zahraničnej pomoci šli na účet Marka Cingela – privátny bankový účet farára, ktorého švagor v tom čase sedel na stoličke predsedu správnej rady a spolu s firmou manželky – nehľadiac na konflikt záujmov – mal zabezpečovať opravy budovy na Sigorde. Juraj Gáll na to dal skutočne „transparentnú“ odpoveď: „Opýtajte sa br. riaditeľa GBÚ.“ To redakcia Posla, pochopiteľne, urobila dávno predtým, než jej to „poradil“ Juraj Gáll. Vysvetlenie z GBÚ sme vo vyjadrení Dušana Vagaského priniesli v Posle č. 36/2017.

Keďže Juraj Gáll sa k týmto okolnostiam odmietol bližšie vyjadriť, skutočne som mu napísala, že jeho prístup evokuje, že chce problémy okolo Sigordu zahmlievať a vykrútiť sa z vecí, za ktoré je v týchto súvislostiach zodpovedný. Juraj Gáll však v následnej reakcii potvrdil svoju taktiku a zopakoval: „Najprv doriešme kauzu Mucha a ďalšie...“ Čo mu teda skutočne bráni sa vyjadriť k prípadu zariadenia na Sigorde, ostáva pre evanjelickú verejnosť, pre čitateľov Posla, nezodpovedanou otázkou.

Juraj Gáll mi v liste, zaslanom do redakcie, kladie otázku, kde som bola doteraz a konštatuje, že počas svojho funkčného obdobia ma ani raz nestretol na Sigorde. Pýta sa: „Viete, kde to zariadenie je?“ Áno, viem, kde sa zariadenie Helianthus Sigord nachádza, navštívila som ho dvakrát počas sústredení konfirmandov Liptovsko-oravského seniorátu KOLOS. Mám teda predstavu, v akom stave sa nachádza a tiež aké aktivity sa v ňom vykonávajú. I preto môžem len vyjadriť ľútosť nad zavádzaním brata Gálla, ktorý mi adresuje otázku: „Prečo ste sa nepýtali, čo a aké plány máme s daným zariadením, čo nás trápi a pod.?“ V skutočnosti Juraj Gáll odo mňa 29. 9. 2017 dostal aj otázky: *Aký mal seniorát zámer s budovou Helianthus Sigord, keď prechádzala do jeho vlastníctva? Na aký účel bolo plánované využitie tohto objektu? V akom stave sa dnes nehnuteľnosť nachádza? Neposkytovali práve tieto otázky priestor na to, aby sa vyjadril k aktivitám, ktoré na Sigorde plánovali a zhodnotil stav budovy? Prečo sa k nim brat Gáll nevyjadril a teraz sa pokúša vyvolať dojem, že sme sa o to vlastne v redakcii Posla ani nezaujímalí? Rovnako je to aj skonštatovaním, že stanovisko J. Gálla ku konaniu býva-*

lého predsedu ÚZ Helianthus je všeobecne známe. Brat Gáll však predpokladá nesprávne: nám známe nie je. Reakcii na problémy okolo Sigordu sa totiž pre Posol vyhol.

„Na Synode ECAV 2017 som povedal, že ak EPST uverejnil na jednej strane stanovisko p. Muchu, na druhej strane mal zverejniť list, stanovisko p. Muchovej. Čitatelia by si urobili názor, nebola by žiadna kauza.“ – tvrdí ďalej vo svojom liste Juraj Gáll. Redakcia Posla pritom disponuje dôkazmi, ktoré vyvracajú tvrdenia Evy Muchovej v predmetnom liste. Práve preto sme ju požiadali, aby svoje vyjadrenia doložila dôkazmi, dokumentmi, ktoré by potvrdzovali pravdivosť jej konštatovaní. Eva Muchová to neurobila, redakcii sa viac neozvala a namiesto toho svoj

list preposlala iným adresátom. Tí si pravdivosť jej tvrdení dôkazmi zrejme overovať nepotrebovali a publikovali ho bez nich. Z toho plynie aj odpoveď na otázky brata Gálla: Kto rozhoduje o nezverejnení príspevkov v EP a aké sú preukázateľné kritériá, ktoré neumožňujú zverejniť príspevky? Od človeka s právnickým vzdelaním by sa očakávalo, že dobre vie, čo o tom rozhoduje. Dôkazy. Nie človek, nie jedna alebo druhá strana sporu. Rozhodujú dôkazy. Ak ich pani Muchová má, ak ich dodá redakcii Posla a preukáže nimi pravdivosť svojich tvrdení, tak ako sme ju o to požiadali, priestor na jej list sa na stránkach Posla nepochybne nájde.

*Zuzana Zimániová,
redaktorka Evanjelického posla*

VYJADRENIE EVY MUCHOVEJ

Milí bratia a sestry, svoju reakciu na odpoveď ses. Zimániovej píšem s veľkou bolesťou v srdci a žiaľom, lebo práve v týchto dňoch, v prvú pôstnu nedeľu, si Pán povolal k sebe moju milovanú starkú, ktorá ma ako malé dievčatko vodievala do chrámu Božieho a vštepovala mi do srdca lásku k milostivému Hospodinovi.

Iba v stručnosti by som chcela vysvetliť, že článok, ktorý bol uverejnený v adventnom období 2016 v EPST, a ktorý veľmi hrubým spôsobom zasiahol do môjho súkromia, som ani nevedela, že vyšiel, nakoľko toto periodikum neodoberám, ani nikto z mojej rodiny a veľa priateľov ho dávno odhlásilo. Upozornila ma naň však cez Vianoce jedna sestra z mojej rodnej dediny. Na článku ma zarazilo najmä to, že sa nevenoval meritú veci v kauze Mucha, ktorou boli skutočnosti, ktoré sa stali najmä po mojom odchode zo spoločnej domácnosti, a ktoré sú podložené relevantnými dokumentmi zo súdu a z policajného vyšetrovania. Článok bol tendenčne mierený na moju osobu v snahe „hodiť špinu na mňa“, nedokázanými tvrdeniami, ktoré už boli predmetom súdu, odvieť pozornosť od skutočného problému, ktorý bolo treba riešiť. Preto som napísala svoju odpoveď a využila svoje právo v zmysle Tlačového zákona. **Do dnešného dňa sa mi nikto z redakcie neozval, ani ma žiadnym spôsobom nekontaktoval.** Myslím si, že ani nebolo treba, zápisnicu zo súdu, kde predmetné skutočnosti boli šetrené, majú, resp. si ju mohli kedykoľvek vyžiadať od jednej či druhej strany.

Asi pred rokom mi jeden brat, ktorého si nesmierne vážim, a ktorý to tiež nemal práve vtedy ľahké, povedal, že sa mám tešiť z každodenných maličkostí, ktoré mi prináša život s dcérou, z blížiacej sa jari, zo snečných lúčov.... Vtedy mi bolo veľmi ťažko na duši, ale na všetky bóle sa nájde liek. Je ním čas. A mal pravdu, tento život je veľmi krátky, nikto z nás nevie, kedy ho milostivý Pán odvolá z tejto časnosti. Mojej drahej starkej bolo dopriatych krásnych 88 rokov pri dobrom zdraví, nech si ju Pán privinie a nás požehnáva svojou milosťou a nádejou vo večný život. Prajem vám všetkým hojnosť Božieho požehnania, sily a pevnej viery v ďalšej práci. Kiež by sme sa dočkali pokojného obdobia, kedy si budeme môcť povedať, že sme hrdí členovia našej drahej evanjelickej cirkvi.

Eva Muchová

Stanovisko Juraja Gálla k reakcii Zuzany Zimániovej

Takže k ses. Zimániovej:

a/ komunikovali sme e-mailom r. 2017

b/ v žiadnej z odpovedí od ses. Zimániovej nie je zmienka o tom, že EPST požiadala ses. Muchovú o dôkazy, či dokumenty, resp., že ses. Muchová na výzvu EPST nereagovala ... to ses. Zimániová r. 2017 nevedela? Aj to priznanie o niečom svedčí.

c/ nevidím dôvod vysvetliť poukázanie peňazí z GBÚ na súkromný účet, to má vysvetliť niekto iný

- ses. Zimániovej som sa opýtal, či si nepreverí účet dodávateľa, na ktorý platí finančné prostriedky za dodané služby, resp. práce

- invektívy a poznámky sestier pisateliek z EPST znamenajú, že neprekročili svoj tieň.

Juraj Gáll

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO.“ ŽALM 119, 147

Milí bratia a sestry,

požívame vás, pridajte sa ku nám a zotrúvajte v modlitebnej reťazi za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

ZVUK BOŽIEHO SLOVA

Isto, priatelia, poznáte publikáciu vydavateľstva ViViT, ktorá každoročne vychádza pod názvom Tesnou bránou a prináša krátke zamyslenia na každý deň v roku. Na jej príprave spolupracuje Modlitebné spoločenstvo. Podarilo sa vytvoriť aj jej zvukovú verziu. Audio zamyslenia vznikli s láskavým súhlasom vydavateľstva Vivit s.r.o. Audio a web-mastering realizujú nadšení dobrovoľníci z Evanjelického cirkevného zboru a. v. Háj a Bratislava – Dúbravka. Internetové zázemie sponzoruje cirkevný zbor Obišovce. V sobotu ráno 3. 2. 2018, keď som audiozamyslenia otvoril, okamžite som rozpoznal známe martinské hlasy manželov Borcovanovcov – Juraja a Andrey. Veľmi som sa potešil a manželov som ako prednášateľov audiozamyslení obratom pozdravil.

Vypočujte si, prosím, ich krásne čítanie Božieho slova. Nechajte nech rozozvučí vaše bývanie. Vďaka všetkým tvorcom Tesnej brány a jej tlmočníkom. Počúvať môžete na internetovej adrese: <https://zamyslenia.lutheran.sk/>

Miloš Kovačka

K VÝROČIU NARODENIA MILANA HODŽU

K 140. výročiu narodenia Milana Hodžu, slovenského politika a česko-slovenského štátnika, ktoré sme si pripomenuli 1. februára 2018.

Turčianski Hodžovci boli a sú mojou milou témou. Strážny anjel, ktorý bdel nad ich dávny mlynom v Rakši (v hornom Turci), sa ma nevdojak

dotkol v čase, keď štát (zásluhou Miša A. Kováča, námestníka na Ministerstve kultúry SR), bývalý mlyn začiatkom 90. rokov 20. storočia odkúpil od vlastníka a dal ho do správy Evanjelického a. v. zboru v Mošovciach. Rozhodlo sa, že dom sa rozdelí na dve časti, v jednej bude bohoslužobná miestnosť a v druhej pamätná izba rodu Hodžovcov. Práve pamätná izba ma „oslovila“. Literárne múzeum v Matici slovenskej ma požiadalo o scenár, ako aj o odbornú starostlivosť pri jeho realizácii. Živo sa pamätám ako proponované hodžovské dokumenty a predmety v pamätnej izbe inštaloval výtvarník Rajmund Lauro, aký radostný pocit som mal, keď som mohol v slávnostne otváraní izbe sprevádzať vysokých hostí, medzi nimi menovite generálneho biskupa ECAV Pavla Uhorskaia, ktorý si izbu s nevšednou pozornosťou a doslova s nadšením prezrel spoločne s diecéznym banskobystrickým biskupom Rudolfom Balážom a vysoko ju vyzdvihol ako príklad budovania kresťanskej i národnej pamäte Slovákov. Potom nasledovala ozaj dôstojná ekumenická bohoslužba. Je to už, priatelia, viac ako dvadsaťpäť rokov. Pamätná izba v Rakši ešte existuje,

v jej okienkach dávnych malých rozmerov stále kvitnú muškáty.

Hodžovci ma fascinovali aj o desať rokov neskôr. V roku 2002 previezli na Slovensko z cintorína v americkom Chicagu telesné ostatky ministerského predsedu Dr. Milana Hodžu. Stalo sa tak zásluhou vtedajšieho premiéra Mikuláša Dzurindu. Na prevoze spolupracovali vysoké inštitúty slovenskej politiky, navrhovateľ prevozu, historik Pavel Lukáč pripravil na vydanie monografiu. Zvlášť presne sa pamätám na deň 27. júna 2002, keď rakvu s ostatkami vystavili v evanjelickom kostole v Martine na Memorandovom námestí. Do Martina prichádzali davy hostí z celého Slovenska i Čiech a Moravy, aby sa poklonili pamiatke Milana Hodžu. V renovovanej Biblickej škole som mal povinnosť prihovoriť sa účastníkom slávnosti. Hovoril som o všetkých Hodžovcoch, ktorí sa zapísali do dejín Slovenska a Slovákov, o Michalovi Miloslavovi, jeho bratovi Ondrejovi i jeho synoch Jánovi Miloslavovi, farárovi a Milanovi, politikovi. Mal som pocit, že Niekto mi s tou prednáškou určite pomáha, vedie ma, formuluje moje vety, pretože sa vydarila, a to viac, ako som mohol dúfať. Škoda, že ju niekto aspoň v zvukovej forme nezaznamenal. Živo sa pamätám, ako lahodila milému Jánovi Bohdanovi Hroboňovi. Bol veľmi, veľmi spokojný a ja som mu bol veľmi vďačný.

Čoskoro nato sa začali organizovať Dni Milana Hodžu. Začala sa tvoriť tradícia „Hodžových dní“. K vedeckej konferencii, ktorá sa stala jadrom pravidelného – kontinuálneho podujatia pribudli sučianske slávnosti – v rodnej obci Milana Hodžu v Sučanoch, neskôr sprievodné kultúrne podujatia, divadelné predstavenia i študentské súťaže: Hodžova esej a Hodžov článok. Začala sa udeľovať Cena Milana Hodžu. Pravidelne sa kládli vence na Národnom cintoríne i v Sučanoch. Jedným slovom: pod záštitou premiéra Slovenskej republiky sa vytvorila tradícia, ktorá trvá pomaly päťnásť rokov a dnes je už rešpektovaným slovenským vkladom do podobných – vydarených tradícií, ktoré sú známe vo viacerých európskych krajinách. Ako mnohé, aj toto podujatie malo svojich odporcov, ktorí voči nemu otvorene i skryto vystupovali a vystupujú, a to z najrozličnejších dôvodov. Na jednu z takých odporných kritik som odpovedal i ja sám. V rozsiahlej, v novinách uverejnenej odpovedi som bol napísal: „Ak Hodžov kritik posmešne tvrdí, že Hodžov koncept stredoeurópskej federácie sa ani „náznakovo ne-realizoval“, potom len dokazuje, že jeho myslenie sa nevyznačuje bystrosťou. Veď Európska únia, v ktorej dnes Slovensko ako členská krajina pôsobí, je dedičom autentických integračných myšlienok, ktoré pred jej zrodom pôsobili prinajmenšom na úrovni inšpiračných stimulov. Vrcholoví európski politici Schumann, de Gasperi, Adenauer by si niečo také ako náš kritik o M. Hodžovi, ktorého politologické prednášky o európskej problematike počúval medzivojnový politologický Paríž, povedať nikdy nedovolili. Sme

presvedčení, že Európska únia vyrastala i z Hodžovho projektu Dunajskej či Stredoeurópskej federácie. A rodila sa i z iných jeho myšlienok. Hodža v memorande, ktoré v roku 1942 adresoval Štátnemu departmentu USA, predvídal tragické rozdelenie Európy a úpenlivo žiadal, aby americká politika nepripustila mocenský vplyv stalinskej ríše a nevpustila po 2. svetovej vojne do strednej Európy Sovietsky zväz. A to bolo nad všetky pochybnosti brilantnou ukázkou globálnej politickej predvídavosti. Hodžov politický zrak bol omnoho jasnozrivejší ako Benešov. USA, žiaľ, ako ukázala o rok po Hodžovom memorande Jalta, Hodžu neakceptovali, a dôsledky boli tragické: „Víťazný február“ a „Vstup vojsk Varšavskej zmluvy“ priniesli známe etapy československého vazalstva.“

Od roku 2005 sa v rámci Dní Milana Hodžu na pôde Slovenskej národnej knižnice v Martine konali vedecké konferencie, ktoré vytvárali znalosti o slovenskej politike a jej osobnostiach. V Slovenskej národnej knižnici sa konali až do roku 2015. Potom od nich Slovenská národná knižnica neuvážene odstúpila. Nepoznáme skutočné dôvody tohto kroku, no jedno je isté: Dni Milana Hodžu jej prinášali úžitok, na jej pôde sa konali nielen vedecké konferencie, ktoré, ak boli (a sú) dobre pripravené, samy o sebe sú vynikajúcou príležitosťou budovať knižničné databázy, získavať neznáme alebo nedostupné slovaciká, vydávať knihy – zborníky, pripravovať výstavy, prekračovať hranice, rozvíjať kultúrny život ako taký. A toto všetko sa dialo – bolo príkladom pre ostatné slovenské regióny. Odstúpenie SNK od Dní Milana Hodžu sa ako nepochopiteľné pociťuje aj v tomto „osmičkovom roku“. Nielenže sa samotný Milan Hodža v osmičkovom roku narodil, ale samotný Martin má vo svojom letopočte zásadné slovenské osmičky historického významu: 1848, 1918.

Je skvelé, že Dni Milana Hodžu napriek všetkému pokračujú, vedecké konferencie, ktoré bývali na pôde SNK, sa v Martine konajú naďalej. Vlni bol hlavnou postavou konferencie biskup a politik, správca Modranského sirotinca Samuel Zoch, predvlani legionár a spisovateľ Jozef Gregor-Tajovský, toho roku to bude Matúš Dula, politik, ktorý pre Martin, Turiec a Slovensko znamenal neobyčajne veľa, a to ako predseda SNR, ktorému pripadla česť byť signatárom Deklarácie slovenského národa z 30. októbra 1918, a pozdraviť tak vznik Česko-Slovenska, ale aj ako muž, ktorý z organizačnej stránky viedol výstavbu Národného domu v Martine. Toho domu, v ktorom sídlili nanovo založené slovenské inštitúcie Bibliotéka a Múzeum. Bolo by bývalo skvelé, ak by sa konferencia o Matúšovi Dulovi v rámci tohoročných Dní Milana Hodžu konala na pôde Slovenskej národnej knižnice, a to práve na počesť staviteľa jednej z jej historických knižničných budov – Národného domu.

Želám tohoročným Dňom Milana Hodžu napriek všetkému, čo prekonávajú a zvládajú, dobrú vôľu a pokojnú plavbu. Spomeňte si toho roku na politiku Milana Hodžu, ktorý má za sebou vynikajúce činy, skvelý politický inštinkt a zrak, nepochybne i veľa chýb a omylov. Taký politik by sa nám zišiel aj dnes.

Miloš Kovačka

PODPORTE, PROSÍM, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z. je dobrovoľné združenie neordinovaných pracovníkov a členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013 pod pôvodným názvom Evanjelická jednota. **Poslaním** združenia je podporovať komplexný rozvoj ECAV, uplatnenie jej členov a laických pracovníkov na všetkých úrovniach jej správy s dôrazom na rozvoj misijnej a sociálnej práce, ekonomickej spolupráce a duchovný rast členov ECAV vo všetkých regiónoch Slovenska. Združenie má široko definované **ciele, ku ktorým patria:** rozvoj bratsko-sesterských vzťahov a modlitebných spoločností, vzdelávanie laických pracovníkov a prehĺbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora vzájomnej spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV. **Členstvo** v združení je individuálne ako aj kolektívne. Medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia koordinuje činnosť združenia **Výkonný výbor**, ktorého členmi sú predseda a dvaja podpredsedovia združenia, koordinátor členskej základne a tlačový tajomník.

Podporte, prosím, finančne alebo modlitebne naše projekty:

- 1. Projekt – Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov,**
- 2. Projekt – Zostavenie legislatívneho návrhu (vytvorenie paragrafového znenia) novelizácie ústavy za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov**
- 3. Projekt – Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)**
- 4. Projekt – Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku**
- 5. Projekt – Podpora obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva**

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen HELP, o. z. napíšte nám na adresu help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám pošleme prihlášku.

Číslo bankového účtu združenia je:

IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346.

Ďakujeme.

REFORMAČNÉ OKIENKO

Hrad prepevný

List apoštola Jakuba 4, 1 – 10

Čo sa muselo v cirkevnej obci, ktorej sú adresované tieto slová, stať, keď to prinútilo napísať Jakuba tak ostré a expresívne slová? Nevieme, čo to bolo, ale muselo to byť niečo závažné. Odkiaľ sa vzali medzi prvotnými kresťanmi spory a hádky, boje a zrážky? Presne odtiaľ, odkiaľ sa berú aj pri nás, v našich zboroch, v našej cirkvi (ale určite aj v iných).

Z čoho to všetko pramení? Chceme viac moci, viac peňazí, viac majetku, vyššie postavenie, iné ženy, viac uznania? Ak máme veľmi silnú túžbu uspokojiť tieto žiadosti, budeme o to bojovať za každú cenu. A keď máme moc a postavenie, tak si vieme svoje túžby ospravedlniť, vieme sami seba a mnohých iných presvedčiť, že na ne máme právo, že je to správne. Ešte zvrátenejšie je, keď si ich ospravedľujeme aj biblicky. Alebo naopak, vôbec neriešime, čo na naše pohnútky a túžby hovorí Boh, ako sa na to pozerá Božie slovo, že ovocie Ducha Svätého je mizivé alebo nulové. Hlavné je, že my sme uspokojení, že my sme dosiahli, po čom sme my túžili. Aj keby celý náš život bol v Božích očiach ohavnosťou.

Nezabúdajme, že tieto tvrdé, miestami až vulgárne slová píše Jakub kresťanom, píše cirkvi.

Aké sú naše žiadosti a túžby? Sú v súlade s Písmom? Teda pokorné, mysliace viac na iných než na seba, žehnajúce, dobroprajné, túžiace za každých okolností vyvýšiť a osláviť Pána Ježiša Krista? Alebo sú plné našich sebeckých, telesných, hriechnych žiadostí a túžob, ktoré zakrývame zbožnými frázami, postavením a mocou? Popremýšľajme, ale ovocie života hovorí za všetko. Možno aj to je jeden z dôvodov, prečo dáva Jakub také zvláštne prirovnania: „**Túžobne žiadate, ale nemáte**“; „**vražдите a horlíte, ale nemôžete dosiahnuť**“; „**máte zrážky a boje (medzi sebou) – ale (nič) nemáte, lebo neprosíte**“; „**prosíte, ale nedostávate, lebo zle prosíte**“.

Prečo všetka táto námaha, táto „kresťanská práca“ vychádza navnivoč? „**Aby ste to premárnili na svoje žiadosti!**“ Boh nebude odpovedať na modlitby tých, ktorí sú sebeckí a ctižiadostiví, milujú rozkoše, túžia po moci a postavení. A pokojne môžu mať na sebe oblečený luterák, či iné insígnie. Boh pozerá na srdce a to, čo tam vidí, je dôvod, prečo sa množstvo našich modlitieb nedostane vyššie, než po stropy našich kostolov či modlitební.

Apoštol Jakub si evidentne nerobil ťažkú hlavu s pomenovaním problému a diplomacia asi nebola jeho silnou stránkou. Veriacich, ktorí sa nechali zviest svojimi žiadosťami bez obalu nazýva „**vy [cudzoložníci a] cudzoložnice**“. Prečo tak tvrdo? Pretože tu ide o niečo smrteľne vážne, niečo, čo neraz opisovali proroci, niečo, na čom neustále padal Izrael. Ide o prestupovanie 1. Božieho prikázania: „**Ja som Hospodín váš Boh. Nebudeš mať iných bohov okrem Mňa!**“. Náš Boh je „**žiarlivý Boh**“ na svoj ľud, na tých, čo s ním vstúpili do zmluvy, na tých, ktorí boli tak draho kúpení krvou Jeho jednorodeného Syna. Preto Jakub dáva taký dôraz na správny vzťah a postoj k BOHU. BOH sa nám skrze svojho Syna stal Priateľom a Otcom, ale za Jeho podmienok. „Bohom“ tohto sveta je diabol a ak koketujeme so svetom, ponúkame sa Božiemu nepriateľovi, a to je urážkou, ohavnosťou, sme neverní, podvádzame Toho, ktorý sa kvôli nám vzdal „**hodnosti a vzal na seba podobu človeka**“ (Fil 2, 7). Musíme sa rozhodnúť, žiadna stredná cesta – buď budeme dôverní priatelia Boží, alebo „priatelia sveta“ a teda v diablovom otroctve. „**Nikto nemôže slúžiť dvom pánom; lebo buďto jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridzhať a druhým pohrdne**“ (Mat 6, 24).

Stále zabúdame, že „**Boh sa pyšným protiví, ale pokorným dáva milosť**“. Urobme všetko preto, aby sme sa Bohu priblížili v modlitbe, skrze Božie slovo, v spoločnosti cirkvi. Ako to teda prakticky urobiť?

1. V pokore sa pred Bohom skloň a priznaj si svoju bezmocnosť a závislosť. Uvedom si, že potrebuješ Jeho odpustenie a buď ochotný Ho nasledovať.
2. Vzpri sa diablu na odpor, nedovoľ mu, aby ťa zvädzal. Vážne, premýšľaj, kde dávaš svojim konaním a postojom diablu miesto.
3. Očisti si ruky, nechaj sa očistiť od hriechu krvou Pána Ježiša Krista.
4. Plač a úprimne ľutuj svoje hriechy.
5. Uvedom si svoju úbohosť a neschopnosť sám víťaziť, pokor sa pred Bohom a ON ťa povýši.

Preskúmajme svoje motívy, bratia a sestry, uvedomme si, že pred Božím zrakom nič nemôžeme ukryť.

Predstúpme pred Neho čo najúprimnejšie. On sa „**pyšným protiví, ale milosť dáva pokorným**“. Nebojme sa pokory a poníženia v Božích očiach. Svet to nepochopí a vysmeje sa, ale v Pánových očiach je to víťazstvo. A o to nám predsa ide. Byť priateľom Božím. Amen.

Stanislav Kocka

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Ľubo Bechný	0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk